

USAID
AVY AMIN'NY
VAHOAKA AMERIKANA

FITAOVANA HO ENTINA MAMPITA NY FANABEAZANA ARA-BOLA HO AN'NY MPANENTANA VOAMAMI*

Vondron'Olona An-toerana miara-**MA**nao tahiry sy **Mifampindram**-bola

BushProof

USAID
AVY AMIN'NY
VAHOAKA AMERIKANA

TONDRO PEJY

TOROLALANA MOMBA NY FAMPIASANA NY BOKY	I
TETIANDROM-PAMOKARANA	2-3
TETIANDRON'NY VIDIM-BOKATRA	4-5
TETIANDRON'NY FIDIRAM-BOLA	6-7
TETIANDROM-PANDANIANA.....	8-9
TETIANDRON'NY TAHIRY.....	10-11
MANAOVA TAHIRY.....	12-13
MANAOVA TAHIRY VONJY TAITRA.....	14-15
TANJONA ARA-BOLA.....	16-17
MANAOVA TETI-BOLA.....	18-19
NYVOLAKO SY NY VOLAN'NY HAFA	20-21
SEHATRA FANDRAHARAHANA ARA-BOLA ETO AMIN'NY FARITRA	22-23
TOLOTRA SY NY FILANA ARA-BOLA	24-25

BushProof

USAID
AVY AMIN'NY
VAHOAKA AMERIKANA

TOROLALANA MOMBA NY FAMPIASANA NY BOKY FANABEAZANA ARA-BOLA HO AN'NY MPAMENTANA VOAMAMI

NY MOMBA NY BOKY AMIN'NY ANKAPOBENY

Ny tanjon'ito boky ito dia ny hanamorana ny fampitan'ireo mpamentana VOAMAMI ny fanabeazana ara-bola eny anivon'ireo VOAMAMI izay miaraka miasa aminy. Ny tanjon'ny fanabeazana ara-bola dia ny hampitombo sy hanatsara ny fahaizan'zy ireo mitantam-bola. Tafiditra ao anatin'ny paik'adin' ny tetik'asa RANO WASH ny hahatonga ireo mpamentana VOAMAMI ireo ho matihanina.

MISY KARAZANY ROA NY PEJIN'NY BOKY :

Ny pejy misy sary na tabiao : natao ho hitan'ireo mpikambana VOAMAMI izay hanaovana ny fifampizarana mba hahazahoany an-tsaina ny dingana arahina sy ny tanjona tratarina mikasika ny fanabeazana ara-bola.

Ny pejy misy ny FANONTANIANA na TARI-DRESAKA sy ny LESONA TIANA hampitaina : manampy ny mpamentana VOAMAMI ireo fanontaniana mba hanamora ny fanehoan-kevitra sy fandraisana anjaran'ny mpikambana afahany miroso any amin'ny fahaiza-mitantana ara-bola. Tsy voatery raisina antsoratra ny valinten'ireo mpikambana. Ny mpamentana VOAMAMI dia afaka mametraka fanontaniana hafa hanamora ny fahatakaran'ny mpikambana ny hevitra tiana ampitaina.

1

BushProof

TETIANDROM-PAMOKARANA

INONA NO HITANAREO EO AMIN'NY SARY ?

Valiny andrasana: Sarin'olona na tantsaha iray mieritreritra ny asa famokarana ho hataony

HAZAVAO NY HEVITRAREO ?

INONA NY SAKANA TSY NAHAVITANA MANAO TETIANDROM-PAMOKARANA ?

Valiny andrasana: nanao ihany fa tsy natao antsuratra hatramin'izay

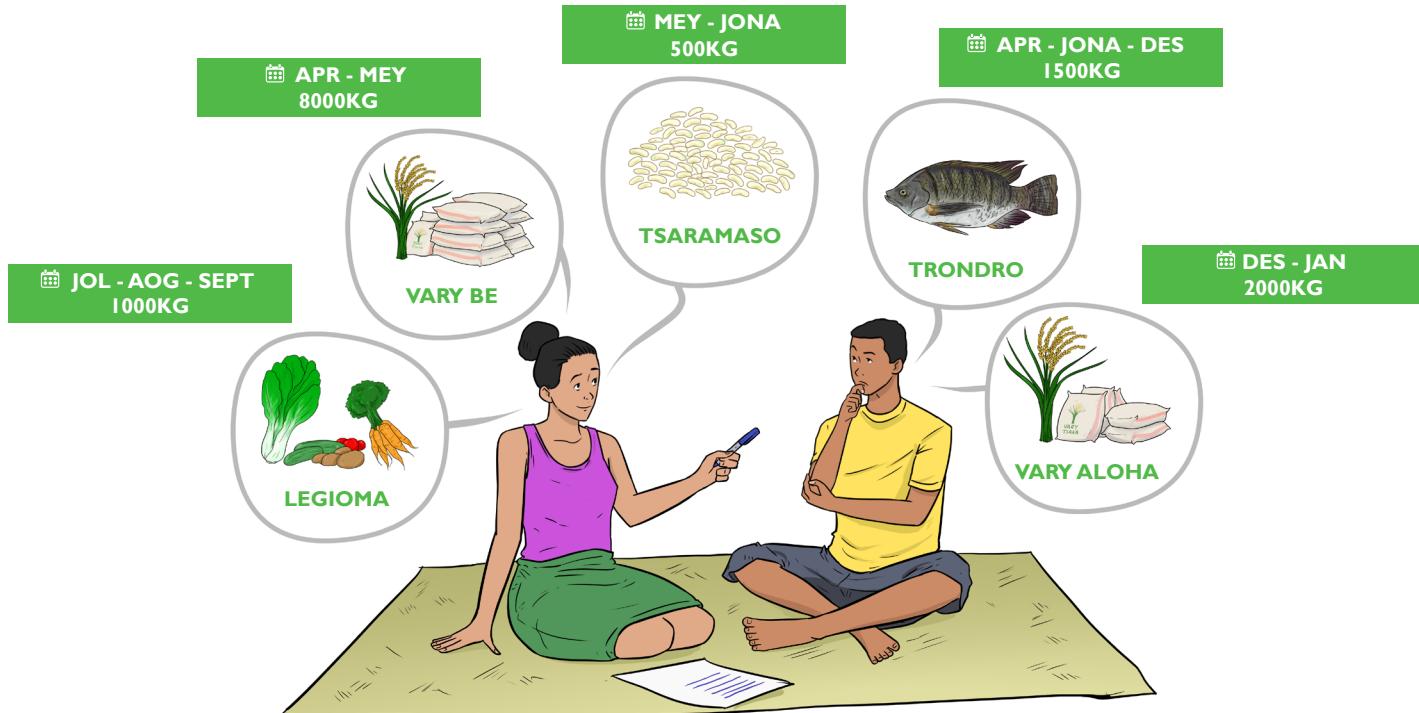
INONA NY LESONA AZONAREO RAISINA ?

Valiny andrasana: Tena ilaina ny tetiandrom-pamokarana hanatsarana ny safidy eo amin'ny karazam-pamokarana atao

LESONA AMPITAINA: Ny tetiandrom-pamokarana dia fomba iray hahafahan'ny tokatrano iray mamaritra mazava ireo sehatr'asa famokarana hampidi-bola ho azy ao anatin'ny taona iray.

USAID
AVY AMIN'NY
VAHOAKA AMERIKANA

3

BushProof

TETIANDRON'NY VIDIM-BOKATRA

INONA HITANAREO EO AMIN'NY SARY ? Azavao kely hoe ?

Valiny andrasana: sarin'olona mipetraka mieritreritra ny fotoana mety sy mahatsara ny fivarotana ny vokatra.

HAZAVAO NY HEVITRAREO ?

INONA NY SAKANA TSY NAHavitana MANAO TETI-ANDRO NY VIDIM-BOKATRA ?

Valiny andrasana: fantatray ilay izy fa tsy dia noeritreritrana mihitsy hatramin'izay dia lasa mivarotra vokatra amin'ny fotoana maharatsy ny vidim-bokatra foana izahay

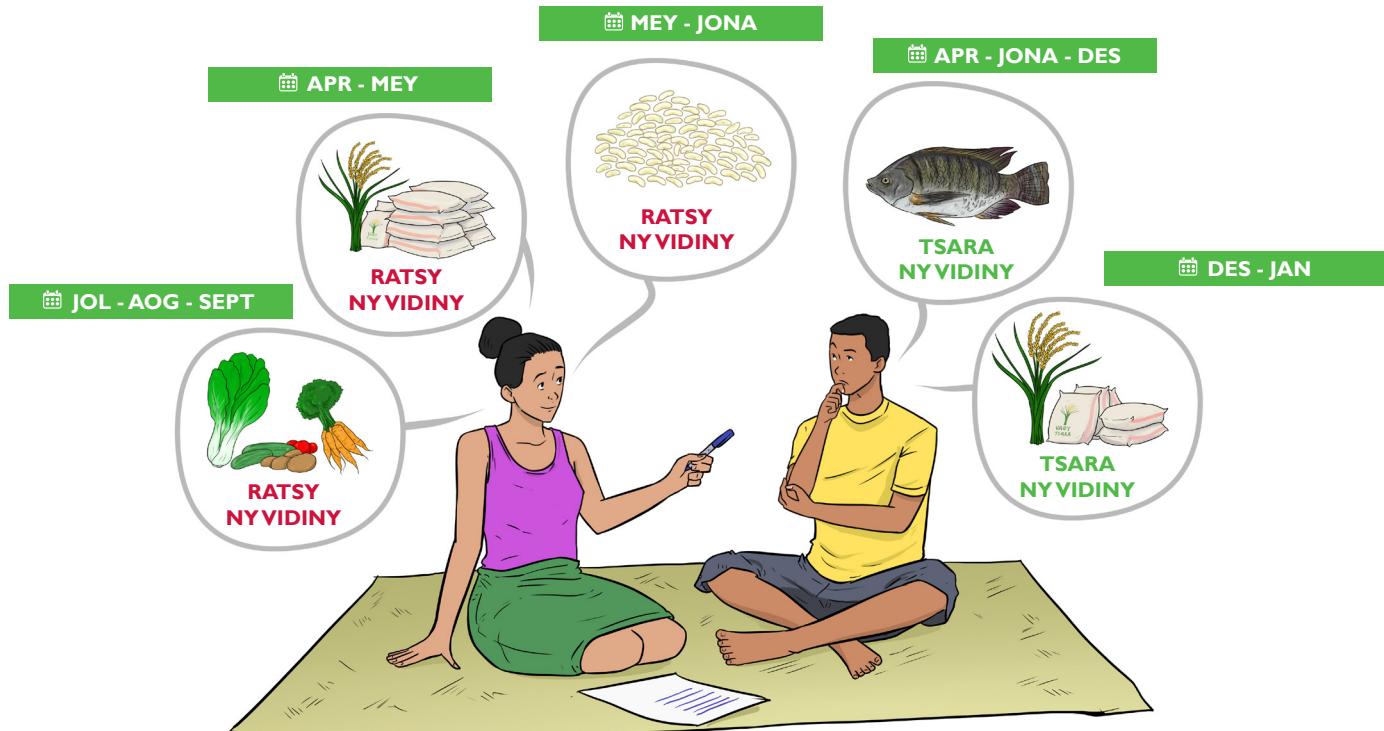
INONA NY LESONA AZONAREO RAISINA ?

Valiny andrasana: Raha mivarotra ny vokatra amin'ny fotoana fiakaran'ny vokatra dia ratsy foana ny vidiny, afa-tsy ny trondro sy ny vary aloha

LESONA AMPITAINA: Ny atao hoe tetiandron'ny vidim-bokatra dia fikajiana ny fotoana tsara ivarotana ny vokatra mba hahabetsaka araka izay azo atao ny vola miditra ao amin'ny tokantrano iray

USAID
AVY AMIN'NY
VAHOAKA AMERIKANA

5

BushProof

TETIANDRON'NY FIDIRAM-BOLA

INONA NO HITANAREO EO AMIN'NY SARY ?

Valiny andrasana: sarin'olona mipetraka mieritreritra sy mikajy ny fidiram-bolany

HAZAVAO NY HEVITRAREO ?

INONA NY SAKANA TSY AHAVITANA MANAO TETIANDRON'NY FIDIRAM-BOLA ?

Valiny andrasana: manao ihany izahay fa ataonay amin'ny ankapobeny fotsiny ilay izy fa tsy miditra amin'ny antsipirihany sady tsy mijery ny mahatsara ny vidim-bokatra izany izahay.

INONA NY LESONA AZONAREO RAISINA ?

Valiny andrasana: ilaina tokoa ny mikajy sy mieritreritra tsara ny fotoana mahatsara ny fidiram-bola arakaraka ny famokarana hatao.

LESONA AMPITAINA: Ny atao hoe tetiandron'ny fidiram-bola dia fikajiana ny fidiram-bolan'ny fianakaviana iray ao anatin'ny taona iray. Mety miovaova ny fidiram-bola arakaraka ny vidim-bokatra ka tsara ny mahalala izany mialoha.

USAID
AVY AMIN'NY
VAHOAKA AMERIKANA

AOG - SEPT - OKT

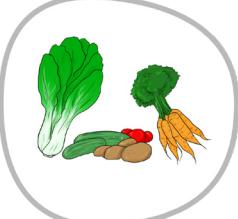

OKT - NOV - DES

TSARA NY VIDINY
TSARA NY FIDIRAM-BOLA

OKT - NOV - DES

TSARA NY VIDINY
TSARA NY FIDIRAM-BOLA

APR - JONA - DES

DES - JAN

TSARA NY VIDINY
TSARA NY FIDIRAM-BOLA

7

BushProof

TETIANDROM-PANDANIANA

AZONAREO AZAVAINA AMINAY VE NY ZAVATRA HITANAREO EO AMIN'NY SARY ?

Valiny andrasana: sarin'olona mieritreritra sy mikajy ny fandaniana ataony

HAZAVAO NY HEVITRAREO ?

INONA NY SAKANA TSY NAHAVITANA NANAOTETIANDRO NY FANDANIANA ?

Valiny andrasana: nanao ihany izahay hatramin'izay fa natao tamin'ny ara-keviny tany fotsiny fa tsy dia niditra amin'ny antsipirihany.

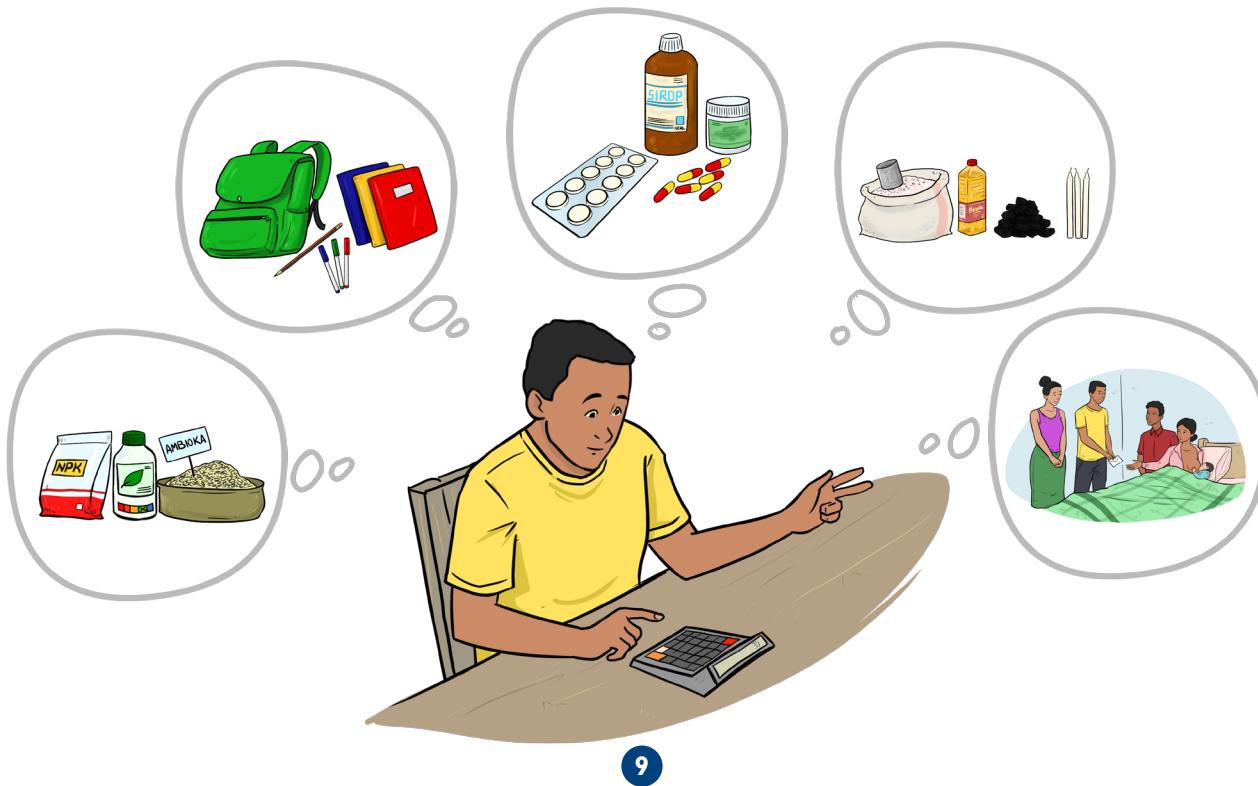
INONA NY LESONA AZONAREO RAISINA ?

Valiny andrasana: tena ilaina ny manao an'io tetiandrom-pandaniana io mba hanatsarana ny fitantanam-bola ao antokatrano.

LESONA AMPITAINA: Ny atao hoe tetiandrom-pandaniana dia ny fikajiana sy faminavinana ireo famoaham-bola rehetra ho an'ny tokatrano iray ao anatin'ny taona iray.

USAID
AVY AMIN'NY
VAHOAKA AMERIKANA

9

BushProof

TETIANDRON'NY TAHIRY

AZONAO AZAVAINA AMINAY VE NY ZAVATRA HITANAO EO AMIN'NY SARY ?

Valiny andrasana: sarin'olona mieritreritra sy mikajy ny tahiry tiany hatao

HAZAVAO NY HEVITRAREO ?

INONA NY SAKANA TSY NAHAVITANA MANAO TETI-ANDRO NY TAHIRY ?

Valiny andrasana: manao ihany izahay fa ohatra ny tsy dia tena maty paika tsara

INONA NY LESONA AZONAREO RAISINA ?

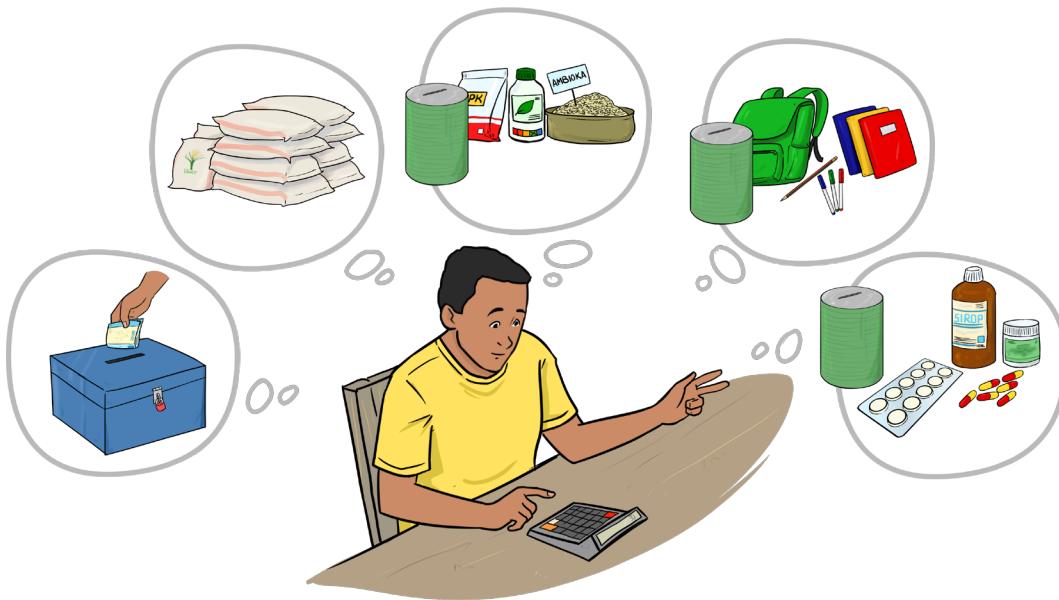
Valiny andrasana: tena ilaina ilay manao tahiry mba hanatsarana ny fitantanambola ao antokatrano

LESONA AMPITAINA: Ny atao hoe tetiandron'ny tahiry dia fomba ho entina mikajy ny fotoana mampety ny hanaovana tahiry arakaraka ny fidirambola sy ny tanjona tian'ny tokatrano iray ho tratrarina.

10

USAID
AVY AMIN'NY
VAHOAKA AMERIKANA

Tombom-barotra	Fandaniana ao an-tokatrano	Tahiry	Tahiry tsotra	Tahiry vonjy taitra
100	70	30	21	9

11

BushProof

USAID
AVY AMIN'NY
VAHOAKA AMERIKANA

MANAOVA TAHIRY

AZONAREO AZAVAINA AMINAY VE NY ZAVATRA HITANAREO EO AMIN'NY SARY ?

Valiny andrasana: sary olona mieritreritra ny fomba hanaovany tahiry

HAZAVAO NY HEVITRAREO ?

INONA NY SAKANA TSY NAHAVITANA MANAO TAHIRY ?

Valiny andrasana: ny tena marina rehefa misy ny vola dia mba manao tahiry amin'ny tany na biby fiompy na vokatra izahay.

INONA NY LESONA AZONAREO RAISINA ?

Valiny andrasana: ilaina ny manao tahiry mba hahafahana manatsara ny fitantanam-bola ao antokatrano

LESONA AMPITAINA: Ny atao hoe tahiry dia vola natokana avy amin'ny tombombarotra, ho tehirizina hanatrarana tanjona fampivelarana ny fainan'ny tokatrano iray.

12

BushProof

USAID
AVY AMIN'NY
VAHOAKA AMERIKANA

13

BushProof

MANAOVA TAHIRY VONJY TAITRA

AZONAREO AZAVAINA AMINAY VE NY ZAVATRA HITANAREO EO AMIN'NY SARY ?

Valiny andrasana: sary olona mieritreritra ireo voina tampoka rehetra

HAZAVAO NY HEVITRAREO ?

INONA NY SAKANA TSY NAHavitana MANAO TAHIRY VONJY TAITRA ?

Valiny andrasana: tena tsy mba mpanao an'izany tahiry vonjy taitra izany izahay hatramin'izay.

INONA NY LESONA AZONAREO RAISINA ?

Valiny andrasana: tena ilainay ny manao tahiry vonjy taitra mba hialana amin'ny fitrosana any amin'ny mpampanganambola raha misy ny voina tampoka

LESONA AMPITAINA: Ny atao hoe tahiry vonjy taitra dia ampahany amin'ny tahiry natokana hitsinjovana ny voina tampoka.

14

USAID
AVY AMIN'NY
VAHOAKA AMERIKANA

15

BushProof

TANJONA ARA-BOLA

AZONAREO AZAVAINA AMINAY VE NY ZAVATRA HITANAREO EO AMIN'NY SARY ?

Valiny andrasana: sarin'olona mieritreritra sy mametraka tanjona

HAZAVAO NY HEVITRAREO ?

INONA NY SAKANA TSY NAHavitana NAMETRAKA TANJONA ARA-BOLA ?

Valiny andrasana: ohatra ny tsy dia tena mahazatra anay tantsaha loatra ity fametrahana tanjona ara-bola ity

INONA NY LESONA AZONAO RAISINA ?

Valiny andrasana: tena ilaina ny mametraka tanjona ara-bola mba ho mazava tsara sy ho tsara ny fitantanam-bola ao antokatrano

LESONA AMPITAINA: ny atao hoe tanjona ara-bola dia famaritana sy fikajiana ny vola natokana ho ampirimina na akajiana mba hanatrarana tanjona iray ho fampivelarana ny fiainana.

USAID
AVY AMIN'NY
VAHOAKA AMERIKANA

17

BushProof

MANAOVA TETI-BOLA

AZONAREO AZAVAINA AMINAY VE NY ZAVATRA HITANAREO EO AMIN'NY SARY ?

Valiny andrasana: sary na olona mamolavola teti-bola

HAZAVAO NY HEVITRAREO ?

INONA NY SAKANA TSY NAHAVITANA MANAO TETI-BOLA ?

Valiny andrasana: misy kely ihany ny teti-bola ao antokatrano fa tsy dia misy fitanana antsoratra mazava

INONA NY LESONA AZONAREO RAISINA ?

Valiny andrasana: rehefa manao teti-bola dia mila mampitombo ny vola miditra ary mampihena ny fandaniana

LESONA AMPITAINA: ny atao hoe manao teti-bola dia fandaminana ny vola miditra , ny fandaniana ary ny tahiry ho hatao ao anatin'ny taona iray.

USAID
AVY AMIN'NY
VAHOAKA AMERIKANA

19

BushProof

NY VOLAKO SY NY VOLAN'NY HAFA

AZONAREO AZAVAINA AMINAY VE NY ZAVATRA HITANAREO EO AMIN'NY SARY ?

Valiny andrasana: olona mieritreritra ny hindrambola any amin'ny rafitra mpampindram-bola

HAZAVAO NY HEVITRAREO ?

INONA NY SAKANA TSY NAHAVITANA MANAO FINDRAMAM-BOLA TAMIN'IREEO MPAMPINDRAM-BOLA MADINIKA ?

Valiny andrasana: tena matahotra izahay nohon'ny antony maro, taratasy, antoka, fitakiana trosa sns.

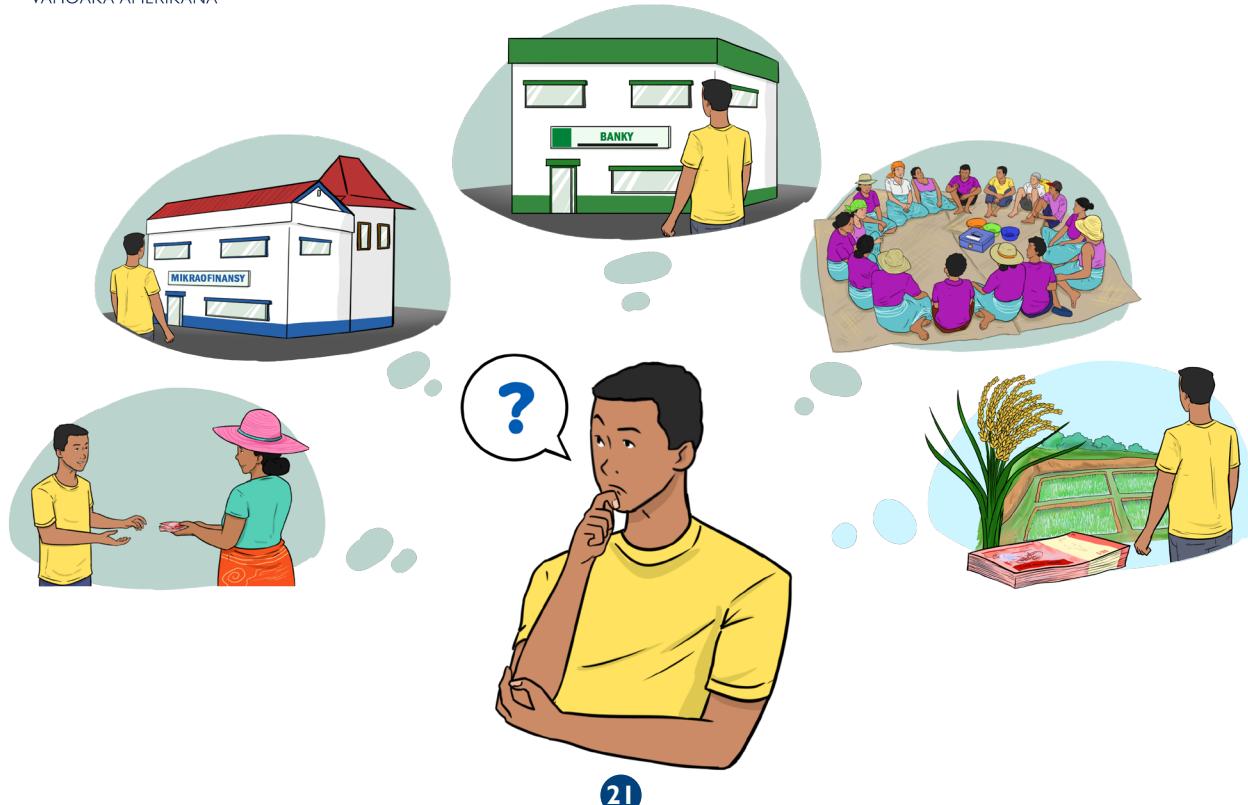
INONA NY LESONA AZONAREO RAISINA ?

Valiny andrasana: ilaina ny mindram-bola fa mila matotra tsara mampiasa ilay vola nindramina

LESONA AMPITAINA: Ny atao hoe vola samborina dia volan'ny hafa (Olon-tsotra , mikraofinansy , banky) natao ho ampiasana mba hiteraka tombony mandritra ny fotoana voafetra. Aorian'ny fe-potoana nifanarahana, ny reni-vola dia tsy maintsy averina amin'ny tompony miaraka amin'ny zana-bola sy ny sarany rehetra izay nifanarahana tamin'ny fampiasana io vola io.

USAID
AVY AMIN'NY
VAHOAKA AMERIKANA

21

BushProof

SEHATRA FANDRAHARAHANA ARA-BOLA ETO AMIN'NY FARITRA

AZONAREO AZAVAINA AMINAY VE NY ZAVATRA HITANAREO EO AMIN'NY SARY ?

Valiny andrasana: sarina karazana mpampindram-bola maromaro

HAZAVAO NY HEVITRAREO ?

INONA NY SAKANA TSY NAHAVITANA MANAO FANADIHADIHANA IREO MPANDRAHARAHARA ARA-BOLA MISY EO AMINAREO ?

Valiny andrasana: ny fomba fandraisan'ireo rafitra mpampindram-bola ireo raha vao mahita hoe tantsaha no hanontany azy , tsy mahazo valiny mahafa-po.

INONA NY LESONA AZONAREO RAISINA ?

Valiny andrasana: Afaka manao fanadihadiana izahay raha tsara ny fandraisana anay

---

LESONA AMPITAINA: Ny atao hoe mpandrahahara ara-bola dia ireo rafitra mpampindram-bola toy ny banky na mpandrahahara ara-bola madinika izay manome karazana tolotra fisamboram-bola afahan'ireo tantsaha mampitombo ny vola azony ampiasaina.

USAID
AVY AMIN'NY
VAHOAKA AMERIKANA

23

BushProof

USAID
AVY AMIN'NY
VAHOAKA AMERIKANA

TOLOTRA SY NY FILANA ARA-BOLA

AZONAREO HAZAVAINA AMINAY VE NY ZAVATRA HITANAREO EO AMIN'NY TABILAO ?

Valiny andrasana: Karazana tolotra ara-bola maromaro.

HAZAVAO NY HEVITRAREO ?

**INONA NY SAKANA TSY NAHAVITANA NAMPIFANDRAY NY FILANAREO ARA-BOLA AMIN'IREO
TOLOTRA ARA-BOLA MISY EO AMINAREO ?**

Valiny andrasana: ny tahotra hiditra any amin'ireny rafitra mpampindram-bola ireny

INONA NY LESONA AZONAREO RAISINA ?

Valiny andrasana: tokony azo atao ny mampifandray ny filana ara-bola amin'ireo tolotra ara-bola misy eny amin'ny faritra.

LESONA AMPITAINA: Ny atao hoe tolotra ara-bola dia ireo karazana tolotra omen'ireo rafitra mpampindram-bola , ny filana ara-bola kosa dia ireo filana avy amin'ny olona izay tsy ampy ao aminy ka ilainy ho fenoina amin'ireo tolotra ara-bola misy eny antoerana.

24

BushProof

Fomba fampiasa ireo tolotra ara-bola misy

Tolotra ara-bola	Tahiry	Findramam-bola	Fiantohana	Kaonty fikirakira	Fandefasam-bola sy fandoavam-bola
Filana ara-bola	<ul style="list-style-type: none"> Mariazy Tolotra ao amin'ny VOAMAMI Tampoka : aretina, fahafatesana Lanonam-pianakaviana samihafa Saram-pianaran'ny ankizy 	<ul style="list-style-type: none"> Vola hananganana tetikasa Fitaovana : sarety, sompitra, kibota, sns... Trano na tokotany Fananganana trano 	<ul style="list-style-type: none"> Ara-tsosialy : fitsinjovana ny fiterahana Fitsaboana Fahafatesana Loza fahaverezana Loza ara-boajanahary : cyclone, tondradrano, hororontany 	<ul style="list-style-type: none"> Vola kojakojantokantrano : hofan-trano, bazary, akanjo, saran-dalana. Kaonty fidiran'ny karama na fisotroan-dronono 	<ul style="list-style-type: none"> Fandefasam-bola mankany amin'ny havana Fandefasam-bola mankany amin'ny zanaka Fandraisam-bola Fandoavana ny saran'ny JIRAMA Fandoavan-ketra